

ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ

ຕົ້ນໄມ້ ແລະ ພືດເປັນຢາ ທີ່ກະຊວງສາທາລະນະສຸກຄຸ້ມຄອງ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ 2013

ສະໜັບສະໜູນການພິມໂດຍ:

ອົງການອະນາໄມໂລກ

ຄະນະຊີ້ນຳ

ທ່ານ ດຣ. ສິມທະວິ ຈາງວິສິມມິດ	ຫົວໜ້າກົມອາຫານ ແລະ ຢາ
ທ່ານ ດຣ. ນ. ລຳພອນ ສີຫາຄັງ	ຮອງຫົວໜ້າກົມອາຫານ ແລະ ຢາ
ທ່ານ ຣສ. ດຣ. ກອງມະນີ ສິດາລາ	ຮອງຫົວໜ້າ ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນເມືອງ
ທ່ານ ດຣ. ບຸນເລື່ອນ ດວງເດືອນ	ຮອງຫົວໜ້າພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາພື້ນເມືອງ, ກອຢ

ບັນນາທິການ

ທ່ານ ດຣ. ສິມທະວິ ຈາງວິສິມມິດ	ຫົວໜ້າກົມອາຫານ ແລະ ຢາ
ທ່ານ ດຣ. ນ. ລຳພອນ ສີຫາຄັງ	ຮອງຫົວໜ້າກົມອາຫານ ແລະ ຢາ
ທ່ານ ຣສ. ດຣ. ກອງມະນີ ສິດາລາ	ຮອງຫົວໜ້າ ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນເມືອງ

ຄະນະຜູ້ຮຽບຮຽງ

ພກ. ມົວຈັນ ໄຊວີ	ຫົວໜ້າພະແນກເພສັດຊັບພະຍາກອນ, ສພມ
ພກ. ອ່ອນວິໄລ ສຸລິຍາ	ຮອງຫົວໜ້າພະແນກເພສັດຊັບພະຍາກອນ, ສພມ
ພກ. ວົງຕະກຸນ ສິມສະໝຸດ	ວິຊາການ ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາພື້ນເມືອງ, ກອຢ
ພກ. ວົງສີ ພັນທະວົງ	ວິຊາການ ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາພື້ນເມືອງ, ກອຢ
ພກ. ອະພິນັນ ແສງທອງຄຳ	ວິຊາການ ພະແນກຄຸ້ມຄອງຢາພື້ນເມືອງ, ກອຢ

ຄໍານຳ

ສປປ ລາວ ມີຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ປະຊາຊົນ ລາວ ມີມູນເຊື້ອໃນການຮັກສາສຸຂະພາບດ້ວຍຢາພື້ນເມືອງ ທີ່ບັນພະບູລຸດເຮົາ ໄດ້ສືບທອດໄວ້. ພັກ ແລະ ລັດຖະບານໄດ້ມີທິດທາງນະໂຍບາຍ ໃນການນຳໃຊ້ຢາພື້ນເມືອງ ສົມທົບກັບຢາຫຼວງເຂົ້າໃນການກັນ, ປິ່ນປົວ ແລະ ສົ່ງເສີມສຸຂະພາບປະຊາ ຊົນບັນດາເຜົ່າຢ່າງກວ້າງຂວາງ.

ປະຈຸບັນນີ້ເຫັນວ່າສະພາບການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການ ຜະລິດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ການປະສານງານ ລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ການຂຸດຄົ້ນ, ເກັບຊື້, ເກັບກູ້, ຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ, ຖອດຮີດ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປະຕິບັດຢ່າງຮັດກຸມ, ຍັງມີການເກັບກູ້ແບບ ຊະຊາຍ, ບໍ່ຖືກຕາມຫຼັກວິຊາການ ແລະ ບໍ່ມີການປຸກທິດແທນ ເຮັດໃຫ້ມີການທຳລາຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ເປັນຢາຊຶ່ງບາງສະນິດເກືອບ ຈະສູນພັນໄປ.

ກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ສົມທົບກັບ ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນເມືອງ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນ ຂອງການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ຈຶ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ຈັດພິມປຶ້ມສະບັບນີ້ອອກ ເພື່ອເປັນການໃຫ້ຂໍ້ມູນດ້ານຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ໂດຍສະເພາະ 50 ລາຍການ ທີ່ນອນຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຂະແໜງ ການສາທາລະນະສຸກ ພ້ອມທັງເປັນການໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາອາຫານ ແລະ ຢາ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕະຫຼອດເຖິງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ເພື່ອໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ໃນການຄຸ້ມຄອງ ປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາຕັ້ງກ່າວໃຫ້ໄດ້ມີການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ ແລະ ສອດ ຄ່ອງຕາມຫຼັກວິຊາການ.

ປຶ້ມບັນຊີພືດທີ່ເປັນຢາສະບັບນີ້ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍອີງຕາມດຳລັດ ວ່າດ້ວຍຊັບພະ ຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ສະບັບ ເລກທີ 155/ນຍ, ລົງວັນທີ 30 ກັນຍາ 2003 ແລະ ແຈ້ງການ ສະບັບເລກທີ 252/ກຊສ, ລົງວັນທີ 06 ມິຖຸນາ 2007. ເນື້ອໃນຂອງປຶ້ມປະກອບດ້ວຍຊື່ພາສາລາວ, ຊື່ອື່ນໆ, ຊື່ວິທະຍາສາດ, ຕະກູນ, ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ, ສ່ວນໃຊ້, ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ຮູບພາບ. ຈຸດປະສົງຫຼັກ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການພິຈາລະນາອອກອະນຸມັດໃຫ້ການດຳເນີນທຸລະກິດ ຂຸດຄົ້ນ, ເກັບຊື້, ປຸງແຕ່ງ, ຜະລິດ, ຖອດຮີດ ເປັນຜະລິດຕະພັນເຄີ່ງສຳເລັດຮູບ ຫຼື ສຳເລັດຮູບຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຢາ

ແລະ ຜະລິດຕະພັນການແພດ, ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການກັນ ແລະ ປິ່ນປົວສຸຂະພາບຕາມແນວທາງນະໂຍບາຍພັກ ແລະ ລັດຖະບານວາງອອກ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ການຈັດພິມປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ເປັນຄັ້ງທຳອິດ ເນື້ອໃນ, ຮູບພາບ ແລະ ຈຳນວນລາຍການ ຈຶ່ງອາດຈະຍັງ ບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ແລະ ສົມບູນ, ຖ້າຫາກຍັງມີ ຈຸດໃດ ທີ່ຍັງຂາດຕົກບົກຜ່ອງ ແລະ ບໍ່ສອດຄ່ອງ ຂໍຄວາມຮ່ວມມືມາຍັງບັນດາທ່ານຊ່ວຍ ມີຄຳເຫັນມາຍັງກົມອາຫານ ແລະ ຢາ ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອຈະນຳມາພິຈາລະນາເປັນບ່ອນອີງໃນການ ປັບປຸງແກ້ໄຂໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 9 ເມສາ 2013

ທິວໜ້າ ກົມ

ດຣ.ສົມຫະວີ ຈາງວິສິມມິດ

ສາລະບານ

1. ກູດຕິນຮຸ້ງ (Koud Tin Houg) Fern root.....	7
2. ກົງສະເດັນ (Kong Sa Dene)	8
3. ຊີ້ທ້ອງຖິ່ນ: ຂົມລະຫວານຈໍ້ (Khom La Vanh Chor)	9
4. ຂົງແຄງປາກັງ (Khing Kheng Pa Kang)	10
5. ຂົງຝາ (Khing PHa)	11
6. ຂະຍອມພູ (Kha Yom Phou)	12
7. ແຄ (Khæ).....	13
8. ຈັນໄດແດງ (Chan Dai Deng).....	14
9. ສົ້ມມໍ (Som Mor)	15
10. ແສງເບື້ອ (Seng Beua)	16
11. ແສງຄຳຕົ້ນ (Khing Fa)	17
12. ສ່ອງຟ້າ (Xong Fa)	18
13. ສີໄຄຕົ້ນ (Si Khai ton)	19
14. ຍົກບໍ່ຖອງ (Yik Bor Thong).....	20
15. ຍໍໂຄກ (Yor Khok)	21
16. ດອກເຜີ້ງທຸກຊະນິດ ໃນສະກຸນ <i>Dendrobium</i> spp.(Dok Pheung)	22
17. ຕຸມກາແດງ (Tum Ka Deng)	23
18. ຫົວຕ່ອມເງິນ (Hoa Tom Ngeun)	24
19. ຕີນເປັດ (Tin Ped).....	25
20. ຝາງແດງ (Fang Deng)	26
21. ມັນອ້ອນລິງ (Man Onh Ling)	27
22. ມັນຂາໄກ່ (Man Kha Kai)	28
23. ຢາຫົວ (Ya hoa)	29
24. ຫົວສາມສິບ (Hoa Sam Sib)	30
25. ຫວ້ານໃບລາຍ (Vane Bai Lai)	31

26. ຫາດມີ້ (Hat Mee).....	32
27. ເຫັດທີ່ເປັນຢາ ບາງຊະນິດ(Het) ເປັນຕົ້ນແມ່ນ:.....	33
28. ອ່ຽນດ່ອນ (len Don)	34
29. ແຝກຫອມ (Fek Hom)	35
30. ເຄືອແຮມ (Kheua Haem)	36
31. ກຳລັງເສືອໂຄງໜາມ (Kam Lang Seuа Khong Nam).....	37
32. ເກດສະໜາ (Ket Sa Na)	38
33. ຫວ້ານຫົວຕໍ່ (Vane Hoa Tor)	39
34. ຕີນຮຸ້ງ (Tin Hounг)	40
35. ປອມບິກະທິງ (Pom Bi Ka Thing)	41
36. ເຂົ້າໄກ້ (Khao Kai).....	42
37. ໝາກແໜ່ງທຸກຊະນິດ (Mak Naeng).....	43
38. ໝາກຈອງບານ (Mak Chong Ban)	44
39. ຫົວສາມພັນຮູ (Hoa Sam Phanh Hou)	45
40. ປິບປີແດງ (Pit pi daeng)	46
41. ເລັບມືນາງ (Lep Meu Nang)	47
42. ໝາມເລັບຮຸ້ງ (Nam Lep Hounг)	48
43. ລື້ຫຼັງລາຍ (Leu Lang Lai).....	49
44. ຢານາງຊ້າງ (Ya Nang Xang)	50
45. ອີ່ຕູ່ຕົ້ນ (I Tu Ton).....	51
46. ໄມ້ທະໂລ້. (Mai Tha Lo).....	52
47. ມ້ວຍ. (Mouay)	53
48. ຫວ້ານຫາງຊ້າງ. (Vanh Hang Xang).....	54
49. ເຄືອນົມໝູ. (Kheua Nom Nou)	55
50. ຫົວດຸກເດືອທຸກຊະນິດ. (Hoa Duk Deua)	56
ເອກະສານອ້າງອີງ	57

1. ກູດຕິນຮຸ້ງ (Koud Tin Houng) Fern root

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Helminthostachys zeylanica* Hook.f.

Syn. *Helminthostachys dulcis* Kaulf.

Osmunda zeylanica L.

ຕະກຸນພືດ : OPHIOGLOSSACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຮາກຕິນຮຸ້ງ, ຜັກຕິນກວາງ, ຜັກຕິນຂີ້ເຂັບ, ກູດນົກຍຸງ, ກູດຈືອງ, ກູດຕິນກວາງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ຮາກເຫຼັກສີດຳແກມສີນ້ຳຕານ, ມີຮາກຈຳນວນຫຼາຍອອກຈາກລຳຮາກເຫຼັກຄ້າຍຄືຕິນຂີ້ເຂັບ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກເຫຼັກ.

ຄຸນປະໂຫຍດ : ຮາກເຫຼັກນຳໄຊ້ເປັນຢາແກ້ໄຂ້, ເປັນຢາບຳລຸງ ແລະ ເປັນສິນຄ້າສົ່ງອອກໄປຈີນເພື່ອເປັນຢາພື້ນເມືອງ.

2. ກົງສະເດັນ (Kong Sa Dene)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Croton nanus* Gagnepain

ຕະກຸນພືດ : EUPHORBIACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ໝົດຕົ້ນມີລິດຂົມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝົດຕົ້ນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບໍາລຸງ, ປົວເປົາຫວານ

3. ຊື່ທ້ອງຖິ່ນ: ຂົມລະຫວານຈີ້ (Khom La Vanh Chor)

ຊື່ວິທະຍາສາດ: *Euodia lepta* L.

Syn. *Glycosmis parviflora* (Sims.) Little

ຕະກຸນ: RUTACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເນື້ອໄມ້ແຫ້ງສີຂາວນວນ

ສ່ວນໃຊ້: ຮາກ, ລໍາ

ຄຸນປະໂຫຍດ: ປົວຕຸ່ມຄັນ, ຂີ້ຂະຍື, ໄຂ້ ແລະ ຕັບ.

4. ຂົງແຄງປາກັງ (Khing Kheng Pa Kang)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Homalomena occulta* (Lour.) Schott

ຕະກຸນພືດ : ARACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ບອນຫອມ

:ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ຮາກຫົວແຫ້ງມີເສັ້ນໄຍ ແລະ ມີສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ, ມີກິ່ນຫອມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ ເຫງົ້າ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປະດິງຂໍ້

5. ຂິງຝາ (Khing PHa)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Polygonatum kingianum* Coll. et Hemsl.

ຕະກຸນພືດ : CONVALLARIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ເສດກະສັດ,

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຮາກຫົວແຫ້ງມີສີດຳແກມນ້ຳຕານເຂັ້ມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງ, ປົວເປົາຫວານ

6. ຂະຍອມພູ (Kha Yom Phou)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Rauvolfia serpentina* (L.) Benth. ex Kurz.(ຂະຍອມພູນ້ອຍ)

And *Rauvolfia cambodiana* Pierre ex Pit. (ຂະຍອມພູໃຫຍ່)

ຕະກຸນພືດ : APOCYNACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ຮາກມີສີຂາວນວນແກມສີນ້ຳຕານ, ລິດຂົມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ລົດຄວາມດັນເລືອດ

7. ແຄ (Khae)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Cinnamomum cassia* Blume

Synonym : *Cinnamomum aromaticum* Nees

ຕະກຸນພືດ : LAURACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ແຄ່ຫອມ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ເປືອກສີນ້ຳຕານແກມສີດຳມີກິ່ນຫອມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ເປືອກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງ, ບຳລຸງຫົວໃຈ, ແກ້ຍິ່ງ.

8. ຈັນໄດແດງ (Chan Dai Deng)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Dracaena cambodiana* Pierre ex Gagnepain

ຕະກຸນພືດ : DRACAENACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ສີແດງເຂັ້ມແກມສີນ້ຳຕານເຂັ້ມແຊ່ໃສນ້ຳອອກສີແດງເຂັ້ມ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ແກ່ນຕົ້ນ, ກາບເປືອກທີ່ແກ່ຕາຍແລ້ວ.

ຄຸນປະໂຫຍດ : ຟອກເລືອດ

9. ສົ້ມມໍ (Som Mor)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Terminalia chebula* (Gaertn.) Retz.

Synonyms : *Terminalia chebula* Retz., var. *tomentella* (Kurz.)
Terminalia reticulata Roth.;

ຕະກຸນພືດ : COMBRETACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ສົ້ມມໍດົງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ໝາກແຫ້ງສີດຳ, ສີຟ້າເຂັ້ມປົນສີຂຽວແກມເຫຼືອງອ່ອນ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ແກ້ໄຂ

10. ແສງເບື້ອ (Seng Beua)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Strychnos nux-vomica* L.

ຕະກຸນພືດ : LOGANIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຖະແລງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ແກ່ນໝາກມົນແປສີນ້ຳຕານແກມສີຂາວນວນ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ແກ່ນໝາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ເບື້ອ, ຕ້ານການຫົດຮັດ, ປະດິງຂໍ້, ເຈັບຂໍ້ ແລະ ອຳມະພາດ

11. ແສງຄຳຕື້ນ (Khing Fa)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Terminalia nigrovenulosa* Pierre ex Lanessan

Synonym: *Terminalia triptera* Stapf

ຕະກຸນພືດ : COMBRETACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ແສງຄຳ, ສິງຄຳ, ສັງຄຳ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເປືອກແຫ້ງສີນ້ຳຕານແກມສີນ້ຳໝາກກ້ຽງ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ເປືອກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງ, ແກ້ທ້ອງບິດທ້ອງຖອກ

12. ສ່ອງຟ້າ (Xong Fa)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Clausena guillauminii* Tanaka

- *Clausena harmandiana* Pierre (ຊ່ອງຟ້າດົງ)

ຕະກຸນພືດ : RUTACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຊ່ອງຟ້າດົງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຮາກສີນ້ຳຕານແກມສີຂາວນວນ, ມີກິ່ນຫອມ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ເຈັບແຂ້ວແມງ, ເລືອດເປັນພິດ, ລົດສະດວງ ແລະ ແກ້ບວມ.

13. ສີໄຄຕົ້ນ (Si Khai ton)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Litsea cubeba* (Lour.) Pers.

Synonym : *Laurus cubeba* Lour.

ຕະກຸນພືດ : LAURACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ໝາກສັງເຄີ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ເປືອກສີດຳ, ແກ່ນລຳສີຂາວນວນ, ມີກິ່ນຫອມ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ລຳ, ເປືອກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ແກ້ວິນວຽນ

14. ຢືກບໍ່ຖອງ (Yik Bor Thong)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Eurycoma longifolia* Jack

Synonyms : *Crassula pinnata* Lour., *Eurycoma merguensis* Planch,
Manotes asiatica Gagnep., *Picroxylon siamense* Warb.

ຕະກຸນພືດ : SIMAROUBACEA

ຊື່ອື່ນໆ : ອ່ຽນດ່ອນໃຫຍ່

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເປືອກຮາກສີນ້ຳຕານ ແລະ ແກ່ນຮາກສີຂາວນວນ, ມີລິດຂົມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກ, ລຳ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ຮາກ ແລະ ລຳຕົ້ນຕົ້ມດື່ມປົວໄຂ້ມາເລຍ ແລະ ຕົ້ມ ຫຼື ດອງເຫຼົ້າຕົ້ມບຳລຸງກຳລັງຜູ້ຊາຍ.

15. ຍໍໂຄກ (Yor Khok)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Morinda tinctoria* Roxb.

Synonym: *Morinda elliptica* Ridl., *Morinda tomentosa* Roth

ຕະກຸນພືດ : RUBIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຍໍປ່າ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ໝາກສີດຳມີແກ່ນຈຳນວນຫຼາຍ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ດັດສະເໝີຮອບປະຈຳເດືອນ, ໄລ່ລົມ, ແກ້ໄອ, ບຳລຸງ, ປົວຕັບ- ປີ, ແກ້ເຈັບ
ສຽບ ແລະ ແກ້ຮາກ

16. ດອກເຝິງທຸກຊະນິດ ໃນສະກຸນ *Dendrobium* spp.(Dok Pheung)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Dendrobium* spp.

ຕະກຸນພືດ : ORCHIDACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ກ້ວຍໄມ້ສະກຸນຫວາຍ, ດອກເອື້ອງສະກຸນຫວາຍ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ລຳຕົ້ນມີປ້ອງຂໍ້ ສີເຫຼືອງແກມສີນ້ຳຕານ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝົດຕົ້ນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງ, ແກ້ໄອ, ເຮັດໃຫ້ຊຸ່ມຄໍ, ຫາຍໃຈສະດວກ

17. ຕຸມກາແດງ (Tum Ka Deng)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Strychnos lucida* R.Br.

ຕະກຸນພືດ : LOGANIACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ໝາກ ແລະ ແກ່ນສີນ້ຳຕານ, ລຳຕົ້ນສີຂຽວ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝາກ, ແກ່ນລຳ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວໄຂ້, ເສັ້ນປະສາດ, ອຳມະພາດ ແລະ ບຳລຸງຫົວໃຈ

18. ຫົວຕ່ອມເງິນ (Hoa Tom Ngeun)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Stephania rotunda* Lour. (ຕ່ອມເງິນ)

Synonyms : *Cissampelos glabra* Roxb.,

Stephania rotunda auct. non Lour., *Stephania pierrei* Diels

- *Stephania hernandifolia* Spreng. (ຕ່ອມເລືອດ)

ຕະກຸນພືດ : MENISPERMACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຫົວຕ່ອມເງິນ, ກິ້ງກາງດົງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວຊອຍຕາກແຫ້ງສີຂາວ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ລົດຄວາມດັນເລືອດ

(ຕ່ອມເລືອດ)

(ຕ່ອມເງິນ)

19. ຕົນເປັດ (Tin Ped)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Alstonia scholaris* (L.) R. Br

Synonyms : *Allamanda verticillata* Desf., *Echites scholaris* Linn.,
Lignum scholare Rumph.

ຕະກຸນພືດ : APOCYNACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ລຳຝັດຊອຍຕາກແຫ້ງສີຂາວນວນ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ແກ່ນລຳ, ເບືອກ, ນ້ຳຢາງ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວກະເພາະ, ໄຂ້ຍຸງ, ເສັ້ນປະສາດ

20. ຝາງແດງ (Fang Deng)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Caesalpinia sappan* L.

Synonyms : *Biancaea sappan* Todaro, *Caesalpinia minutiflora* Elm.

ຕະກຸນພືດ : FABACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ແກ່ນລຳສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ ແກມແດງເຂັ້ມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ແກ່ນລຳ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວທ້ອງບິດທ້ອງຖອກ, ຟອກເລືອດ, ໄລ່ເລືອດຮ້າຍ, ບຳລຸງເລືອດ

21. ມັນອ້ອນລິງ (Man Onh Ling)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Polygonum multiflorum* Thunb.

Synonyms : *Fallopia multiflora* (Thunb. ex Murray) Haraldson,
Pleuropterus multiflorus (Thunb.) Turc.

ຕະກຸນພືດ : POLYGONACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີດຳທາງໃນສີນ້ຳຕານ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງສຸຂະພາບ, ດີເຈັບແອວ, ເປັນຢາອາຍຸວັດທະນະ

22. ມັນຂາໄກ່ (Man Kha Kai)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Codonopsis pilosa* (Franch.) Nannf

Synonyms : *Codonopsis javanica* (Blume) Hook. F. *C. pilosula* (Franch.) Nannf. *Campanumoea javanica* Blume,

ຕະກຸນພືດ : CAMPANULACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ໝາກິນຖ້ວຍ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີນ້ຳຕານອ່ອນແກມສີຂາວເຫຼືອງ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງສຸຂະພາບ, ຄຸນປະໂຫຍດຄືສົມເກົາຫຼີ

23. ຢາຫົວ (Ya hoa)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Smilax glabra* Wall. ex Roxb.

ຕະກຸນພືດ : SMLACACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີດຳແກມສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ເປັນສ່ວນປະສົມຂອງຢາພື້ນເມືອງຫຼາຍຕຳລາ, ເປັນບຳລຸງ

24. ຫົວສາມສິບ (Hoa Sam Sib)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Stemona tuberosa* Lour.

ຕະກຸນພືດ : STEMONACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຮາກສາມສິບ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ຫົວຮາກສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວຮາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວອັກເສບປອດ, ວັນນະໂລກປອດ ແລະ ຂ້າເຫົາ

25. ຫວ້ານໃບລາຍ (Vane Bai Lai)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Anoetochilus formosus* Hayata.(ຊະນິດແດງ)

ແລະ *Anoetochilus lylei* Rolfe ex Downie (ຊະນິດຂຽວ)

ຕະກຸນພືດ : ORCHIDACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຫຍ້າໃບລາຍ, ເບ້ຍລາຍໄກ່ຕ່ອກ, ເສື້ອນາງອົ້ວ, ຂຸນລູ-ນາງອົ້ວ (ລາວ), ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ:ໝົດຕົ້ນແຫ້ງສີນ້ຳຕານມີໃບລາຍ, ແຜ່ນໃບບາງ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝົດຕົ້ນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງສຸຂະພາບ, ເຮັດໃຫ້ຜົວພັນນຸ້ມນວນ ແລະ ຂາວ

Anoetochilus formosus Hayata.(ຊະນິດແດງ)

Anoetochilus lylei Rolfe ex Downie (ຊະນິດຂຽວ)

26. ຫາດມື້ (Hat Mee)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Artocarpus lakoocha* Roxb.

ຕະກຸນພືດ : MORACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ:ເປືອກແຫ້ງສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ແກ່ນ (ບໍ່ເອົາມອກ)

ຄຸນປະໂຫຍດ : ຂ້າແມ່ທ້ອງແປ

27. ເຫັດທີ່ເປັນຢາ ບາງຊະນິດ(Het) ເປັນຕົ້ນແມ່ນ:

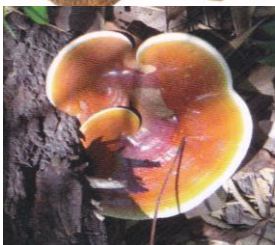

ເຫັດແປກ, Poria cocos F.A. Wolf.
(Polyporaceae)ບໍາລຸງ

ເຫັດແດງ Phellinus pomaceus (Pers.)Maire

ປົວມະເຮັງປອດ, ຕັບ ແລະ ມະເຮັງກະດູກ

ເຫັດຫຼົງຈີ່ຂອບຂາວ Ganoderma tsugae Murrill

ບໍາລຸງ, ລົດນໍ້າຕານໃນເລືອດ, ຕ້ານມະເຮັງ

ເຫັດຂອນຂາແຂງ Amauroderma sericatum
(Lloyd) Wakefield

ປົວຕັບທ້ອງຊຶມນ້ຳ

ເຫັດຊື້ນ Ganoderma applanatum (Pers. Ex
Wallr. Patouillard

ລົດນໍ້າຕານໃນເລືອດ, ຕ້ານມະເຮັງ

ເຫັດນົມເສືອ, ເຫັດຫອນເຫງືອກ Lanosus
sacer (Afzel. ex Fr.) Ryvarden

ປົວອັກເສບເຕົ້ານົມ

28. ອ່ຽນດ່ອນ (len Don)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Eurycoma harmandiana* Pierre

ຕະກຸນພືດ : SIMAROUBACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຢາຮາກດ່ຽວ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຮາກດ່ຽວສີນ້ຳຕານເຂັ້ມແກມສີຂີ້ເທົ່າ, ທາງສີຂາວແກມເຫຼືອງ, ມີລິດຂົມ

ສ່ວນໃຊ້ເປັນຢາ : ຮາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີໃຊ້: ບຳລຸງກຳລັງ, ປົວໄຂ້ຮ້ອນ

29. ແຝກຫອມ (Fek Hom)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Vetiveria zizanioides* (L.) Nash

Synonyms : *Andropogon muricatus* Retz., *A. zizanioides* Urban,
A. squarrosus L.f.

ຕະກຸນພືດ : POACEAE/ GRAMINEA

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ໝົດຕົ້ນສີນ້ຳຕານຂາວ, ນ້ຳມັນຫອມລະເບີຍສີເຫຼືອງໃສ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝົດຕົ້ນ, ນ້ຳມັນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງເລືອດ

30. ເຄືອແຮມ (Kheua Haem)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : - *Coscinium fenestratum* (Gaertn.) Colebrooke (ແຮມ

ເຫຼືອງ)Synonyms : *Coscinium usittatum* Pierre,

- *Fibraurea tintoria* Lour. or *F. recisa* Pierre (ແຮມຂຽວ, ແດງດ່າງ)

ຕະກຸນພືດ : MENISPERMACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເຄືອ, ຮາກມີສີເຫຼືອງ, ລົດຂົມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ເຄືອ, ຮາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວທ້ອງບິດ, ທ້ອງຖອກ, ເປົາຫວານ

Coscinium fenestratum (Gaertn.) Colebrooke (ແຮມເຫຼືອງ)

Fibraurea tintoria Lour. or *F. recisa* Pierre (ແຮມຂຽວ)

31. ກຳລັງເສືອໂຄງໜາມ (Kam Lang Seuа Khong Nam)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Zizyphus attopoensis* Pierre

ຕະກຸນພືດ : RHAMNACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ກຳລັງເສືອໂຄງໜາມ (ສະຫວັນນະເຂດ)

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຮາກສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກ, ລາ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງກຳລັງ

32. ເກດສະໜາ (Ket Sa Na)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Aquilaria crassna* Pierre

ຕະກຸນພືດ : THYMELEACEAE

ຊື່ອື່ນ: ໄມ້ຫອມ (ພາກຕາເວັນອອກ), ບໍ່ເຫຼືອງ, ໄມ້ດາ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ແກ່ນໄມ້ເຂົ້າເກັດສີດຳ, ສີນ້ຳຕານ ແລະ ນ້ຳມັນສີດຳ, ສີນ້ຳຕານ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ພາກສ່ວນເນື້ອໄມ້ດຳ, ນ້ຳມັນ ແລະ ໝາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ ແລະ ວິທີການນຳໃຊ້: ບຳລຸງເລືອດ, ບຳລຸງຫົວໃຈ, ປົວຕັບ, ປອດ, ແກ້ອາການຮາກ, ວິນວຽນ ແລະ ເຈັບຫົວ ແລະ ແກ້ເຈັບປວດຕາມຂໍ້.

33. ຫວ້ານຫົວຕໍ່ (Vane Hoa Tor)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Disporopsis longifolia* Craib.

ຕະກຸນພືດ : ASPARAGACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງສຸຂະພາບ, ບຳລຸງກຳລັງ

34. ຕິນຮຸ້ງ (Tin Hounng)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Paris marmorata* Stearn

ຕະກຸນພືດ : TRILLIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຫວ້ານຫົວຂຶ້ນ, ຄັນຈ້ອງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີນໍ້າຕານແກມຂາວ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບໍາລຸງ, ປົວຄົນຈ່ອຍເຮັດໃຫ້ມີແຮງ, ປົວກະເພາະ

35. ປອມບິກະທົງ (Pom Bi Ka Thing)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Panax vietnamensis* Ha et Grushv

ຕະກຸນພືດ : ARALIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ໂສມລາວ, ໂສມພະຍາອິນ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີດຳແກມສີນ້ຳຕານເປັນຂໍ້, ມີລິດຂົມ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງສຸຂະພາບ

36. ເຂົ້າໄກ້ (Khao Kai)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Curculigo orchidoides* Gaertn

Synonym: *Curculigo ensifolia* R. Br.,

ຕະກຸນພືດ : HYPOXIDACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວແຫ້ງສີນ້ຳຕານແດງ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບໍາລຸງ

37. ໝາກແໜ່ງທຸກຊະນິດ (Mak Naeng)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Amomum* spp.

ຕະກຸນພືດ : ZINGIBERACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ໝາກແໜ່ງແດງ; ແໜ່ງປ່າ, ແໜ່ງຂຽວ; ແໜ່ງຕາຄວາຍ; ແໜ່ງຫົວໂລ້ນ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ໝາກແຫ້ງບໍ່ປອກເປືອກມີຂົນໜາມອ່ອນສີດຳ, ໝາກປອກເປືອກສີນ້ຳຕານເຂັ້ມແກມສີດຳ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ແກ່ນໝາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງສຸຂະພາບ

38. ໝາກຈອງບານ (Mak Chong Ban)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Sterculia lychnophora* Hance

Synonym: *Scaphium macropodum* Beaumee ;

Scaphium lychnopholum (Hance) Pierre ; *Scaphium affinis* Pierre

ຕະກຸນພືດ : STERCULIACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ໝາກມີສອງປີກ, ໝາກແຫ້ງສີນ້ຳຕານເຂັ້ມແກມສີດຳ,

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ຢາເຢັນ, ແກ້ຮ້ອນໃນ

39. ຫົວສາມພັນຮູ (Hoa Sam Phan Hou)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Hydnophytum formicarum* Jack

ຕະກຸນພືດ : RUBIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຫົວຮູພັນ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ຫົວສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ, ມີຮູຈຳນວນຫຼາຍ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວເປົາຫວານ

40. ປິບປີແດງ (Pit pi daeng)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Plumbago indica* L.

Synonym : *P. rosea* L., *P. coccinea* Boiss., *Thela coccinea* Lour.

ຕະກຸນພືດ : PLUMBAGINACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ລຳ ແລະ ຮາກແຫ້ງສີດຳແກມນ້ຳຕານ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ຟອກເລືອດ, ບຳລຸງ

41. ເລັບມືນາງ (Lep Meu Nang)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Schefflera elliptica* Harms.

ຕະກຸນພືດ : ARALIACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຝາມືຜີນ້ອຍ, ຝາມືຟາຣາຮາຍ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເປືອກສີນ້ຳຕານ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ເປືອກ

ຄຸນປະໂຫຍດ :

ປະຕິວໍ້, ບໍາລຸງ

42. ໝາມເລັບຮຸ້ງ (Nam Lep HOUNG)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Nauclea rhynchophylla* Miq.

Synonyms : *Ourouparia rhynchophylla* Matsum

Uncaria rhynchophylla (Miq.) Jack

ຕະກຸນພືດ : Rubiaceae

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ໝາມຂໍຄືຂໍເປັດສີນ້ຳຕານ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ລາ, ໝາມຂໍ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປະຕິຮູ້, ລົດຄວາມດັນເລືອດ

43. ລີ້ຫຼັງລາຍ (Leu Lang Lai)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Aeschynanthus marmoratus* F. Moore.

ຕະກຸນພືດ : GESNERIACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ໃບໜາ, ແຜ່ນໃບເບື້ອງລຸ່ມລາຍສີແດງເຂັ້ມ, ເບື້ອງເທິງລາຍສີຂຽວເຫຼືອງອ່ອນ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝົດຕົ້ນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວເສັ້ນປະສາດ, ບໍາລຸງ

44. ຢານາງຊ້າງ (Ya Nang Xang)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Asparagus cochinchinensis* (Lour.) Merr.

Synonyms : *Anguillaria cochinchinensis* Spreng., *Asparagopsis sinica* Miq. *Asparagus falcatus* Thunb. (non Lin.), *A. insularis* Hance.,

ຕະກຸນພືດ : ASPARAGACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ຜັກຊີຊ້າງ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ຫົວແຫ້ງສີນ້ຳຕານແກມສີດຳ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຮາກຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ປົວໄຂ້ຮ້ອນ, ຕ້ານເຊື້ອ ເອສ ໄອ ວີ ເອດສ (HIV-AIDS)

45. ອີຕູຕົ້ນ (I Tu Ton)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Cinnamomum camphora* (L.) Priesl.,

Synonym: *Camphora officinalis* Nees, *C. officinarum* Nees & Eberm., *Laurus camphora* L.

ຕະກຸນພືດ : LAURACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ລຳຕົ້ນມີກິ່ນນ້ຳມັນຫອມລະເຫີຍ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ນ້ຳມັນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ແກ້ວິນວຽນ

46. ໄມ້ທະໂລ້. (Mai Tha Lo)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Cinnamomum pathenoxylon*(Jack) Ness

Synonym: *Cinnamomum porrectum*(Roxb.) Kosterm.

ຕະກຸນພືດ : LAURACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ໄມ້ໝີຄາຍ (ຊື່ຊຸງຂວາງ), ໄມ້ສີໂຄຕົ້ນ (ຊື່ເຂດແຂວງວຽງຈັນ), ໄມ້ທາໂລຫອມ(ຊື່ຈີນ), ກາລະບູນ(ໄທ)

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເປືອກຄາຍ ລຳ ແລະ ຮາກມີກິ່ນນ້ຳມັນຫອມລະເຫີຍ, ນ້ຳມັນສີເຫຼືອງອ່ອນ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ນ້ຳມັນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ແກ້ວິນວຽນ

47. ມ້ວຍ. (Mouay)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Gnetum latifolium* BL.

ຕະກຸນພືດ : GNETACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ລຳເຄືອລາຍເປັນວົງປີ ແລະ ມີນ້ຳຢາງແຫ້ງສີດຳແກມແດງເຂັ້ມ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ລຳເຄືອ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ກະເພາະ, ປະດິງຂໍ້

48. ຫວ້ານຫາງຊ້າງ. (Vanh Hang Xang)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Grammatophyllum speciosum* Bl.

ຕະກຸນພືດ : ORCHIDACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ແຮນທຳທານ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ເປັນປ້ອງຂີ້, ສີນ້ຳຕານເຂັ້ມ ແລະ ລຳມີເສັ້ນໄຍ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ໝົດຕົ້ນ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ອັກເສບຫຼອດລົມ, ປອດ ແລະ ເປົາຫວານ

49. ເຄືອນົມໜູ. (Kheua Nom Nou)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Neuropeltis racemosa* Wall.

ຕະກຸນພືດ : CONVOLVULACEAE

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ້ງ: ເປືອກເປັນຕູດ, ແກ່ນລຳເຄືອເປັນເສັ້ນສີນ້ຳຕານ.

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ລຳເຄືອ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ບຳລຸງແມ່ກຳ, ບຳລຸງທາດ

50. ຫົວດຸກເດືອທຸກຊະນິດ. (Hoa Duk Deua)

ຊື່ວິທະຍາສາດ : *Amorphophallus* spp.

ຕະກຸນພືດ : ARACEAE

ຊື່ອື່ນໆ : ກະບຸກ

ພັນລະນາລັກສະນະພືດແຫ່ງ: ຫົວທີ່ຊອຍຕາກແຫ້ງສີຂາວ

ສ່ວນໃຊ້ເຮັດຢາ: ຫົວ

ຄຸນປະໂຫຍດ : ເປັນອາຫານເສີມເພື່ອລົດຄວາມອ້ວນ

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ກອງມະນີ ສິດາລາ ແລະ ບຸນທຳ ປັນຍາຈິດ. 2000. **ຕຳລາຢາພື້ນເມືອງ ສົບທອດ** ແຫຼ່ງ III. ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນເມືອງ.
2. ສົມສະນິດ ປົວມະນີວົງ ແລະ ອ່ອນວິໄລ ສຸລິຍາ. 2000. **ປຶ້ມ ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ ທີ່ພົບໃນປ່າສະຫງວນຫ້ວຍຍາງ ແລະ ປ່າສະຫງວນດົງໂພສີ.** ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນເມືອງ.
3. ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາ. 1996. **ຕຳລາຢາພື້ນ ເມືອງສົບທອດ** ແຫຼ່ງ II. ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນ ເມືອງ.
4. ສົມສະນິດ ປົວມະນີວົງ, ມົວຈັນ ໄຊວີ ແລະ ອ່ອນວິໄລ ສຸລິຍາ. 2008. **ຕົ້ນໄມ້ ເປັນຢາທີ່ເລືອກເຟັ້ນ ແລະ ນຳໃຊ້ໃນຊຸມຊົນ.** ສະຖາບັນການແພດ ແລະ ການຢາພື້ນເມືອງ.
5. ພະອາຈານ ຈະລຸນ ວະຊິລະລັງສີ ແລະ ຈັນມີ ສິດທິມະໂນທຳ. 1985. **ຕຳລາແພດສາດພື້ນເມືອງລາວ.** ສະພາວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກນິກແຫ່ງລັດ.
6. ອ່ອນວິໄລ ສຸລິຍາ. 2012. ວິທະຍານິພົນລະດັບປະລິນຍາໂທ ກ່ຽວກັບ **ຄວາມ ຮູ້ກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຕົ້ນໄມ້ເປັນຢາຂອງເຜົ່າບໍ່, ມະກອງ ແລະ ໄຕເມັຍ** ຢູ່ເຂດເມືອງນາກາຍ, ແຂວງຄຳມ່ວນ.
7. ວິຈິດ ລຳໄຊ ແລະ ຮສ. ດຣ. ປົວໄຂຄອນ ສະແຫວງສຶກສາ. 2005. **ຄູ່ມືພາກ ສະ ໜາມ ພຶດເສດຖະກິດບາງຊະນິດທີ່ຫາຍາກ ແລະ ມີແນວໂນມ ໄກ້ຈະດັບສູນ ໃນ ສປປ ລາວ.** ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ.
8. Elkington, B.G; Southavong, B; Sydara, K; Souliya, O; Vanthanouvong, M; Nettavong, K; Thammachack, B; Dennis H. Pak, Riley, M.C; Franzblau, S.G; Soejarto, D.D. 2009. **Biological Evaluation of Plants of Laos Used in the Treatment of Tuberculosis in Lao Traditional Medicine.** Pharmaceutical (Formerly international Journal of Pharmacognosy), Volume 47, Number 1, pp. 26-33(8). Informa Healthcare.

9. Elkington, B.G; Southavong , B; Sydara, K; Bouamanyvong, S; Souliya, O; Xayveu, M; Vanthanouvong, M; Riley,M; Panyachit, B; Thammachak, B; Seojarto, D.D.2007. ***The research for Anti-Malarial Plants in Lao Palm-Leaf Manuscripts***. Adams, K.L; and Hudak,T, J. 2010. Multidisciplinary Perspectives on Lao studies.
10. Newman, M; Ketphanh, S; Svengsuksa, B; Thomas, P; Sengdala, K; Lamxay, V; and Armstrong, K. 2007. ***A Check list of the Vascular Plants of Lao PDR***. Royal Botanic Garden Edinburgh, Scoland, UK.
11. Matin Greijmans, Sounthone Ketphanh, Vichith Lamxay and Khamphone Sengdala. 2007. ***Non Timber Forest Products in the Lao PDR***.
12. PHAM-HOANG HO, 1999, 2000, 2003. ***An Illustrated Flora of Vietnam*** tome I, II, III. Nha Xuat Ban Tre, Ho Chi Minh.
13. Southavong, B; Sydara, Souliya, O; K; Phonlavong, K; Xayvue, M. 2012. Volume I. ***Medicinal Plants and Herbs of Laos***. Institute of Traditional Medicine.